

Avalent>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Menetlustähtajad Menetlustähtajad

Tšehhi

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Tsiviilkohtumenetluse jaoks olulised tähtajad on üldjuhul menetluslikud või sisulised.

Menetluslikke tähtaegu on kahte liiki: seadusjärgsed ja kohtulikud.

Seadusjärgsed tähtajad on sätestatud õigusaktidega. Seadusjärgse menetlustähtaja järgimata jätmine toob alati kaasa teatud laadi menetlusliku tagajärje (nt kaob võimalus teatud ülesannet edukalt täita, määratakse distsiplinaartrahv). Seadusjärgse tähtaja järgimata jätmine võib olla vabandav (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikkel 58, (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*)), kui pool või tema seaduslik esindaja ei pidanud tähtajast kinni vabandataval põhjusel, mille tulemusena ei olnud võimalik teha toimingut, mille teostamiseks tal on õigus. Avaldus tuleb esitada 15 päeva jooksul alates päevast, mil takistus ära langes, ning tegemata toiming tuleb teha samal ajal. Kohus võib poole taotlusel omistada avaldusele peatava toime, et vabandada tähtaja mittejärgimist.

Kui toiming tegemise tähtaeg ei ole otseselt seaduses sätestatud, kehtestab selle erikohtu eesistuja (või üksikkohtunik). Erikohtu eesistuja (või üksikkohtunik) võib kehtestada tähtaja mitte üksnes nendel juhtudel, mis on seaduses ette nähtud, vaid ka juhtudel, kui seda on vaja menetluse tõhusaks jätkamiseks, tehes seda nõuetekohase hoolikusega. Kohus võib pikendada kohtu määratud tähtaega sõltuvalt asjaoludest (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikkel 55). Tähtaja mittejärgimine ei ole lubatav.

Kohtule kehtestatud tähtajad, näiteks otsuse väljastamiseks, ei ole menetlustähtajad, vaid haldustähtajad.

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

Tšehhi riigi iseseisvuse taastamise päev, uusaasta: 1. jaanuar

Teine ülestõusmispüha: päev muutub, kuid tavaliselt on see püha märtsi lõpus või aprilli alguses.

Kevadpüha: 1. mai

Võidupüha: 8. mai

Slaavi misjonäride Kyrillose ja Methodiose päev: 5. juuli

Jan Husi hukkamispäev: 6. juuli

Tšehhi riikluse päev: 28. september

Iseseisva Tšehhoslovakkia riigi loomise päev: 28. oktoober

Vabaduse ja demokraatia eest võitlemise päev: 17. november

Jõululaupäev: 24. detsember

Esimene jõulupüha: 25. detsember

Teine jõulupüha: 26. detsember

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Kohustuslikud reeglid tähtaegade arvutamise meetodi kohta on kehtestatud seaduse nr 99/1963 artiklitega 55–58 (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustik). Päevades kindlaks määratud tähtaeg algab selle alguse jaoks otsustavale asjaolule järgneval päeval.

Pool kuud tähendab viieteist päeva.

Nädalates, kuudes või aastates kindlaks määratud ajavahemiku lõpp langeb päevale, mille nimetus või number vastab päevale, millal toimus sündmus, millest alates tähtaja algust arvestatakse. Kui viimases kuus sellist päeva ei ole, langeb ajavahemiku lõpp kuu viimasele päevale.

Kui ajavahemiku viimane päev langeb laupäevale, pühapäevale või riigipühale, on ajavahemiku viimane päev järgmine tööpäev.

Tundides kindlaks määratud ajavahemikud lõpevad selle tunni lõppedes, mille nimetus vastab tunnile, millal toimus ajavahemiku algust määrav sündmus.

Menetlustähtajast on kinni peetud, kui toiming tehakse kohtus või dokument antakse asutusele, kes on kohustatud selle edastama, st kõige sagedamini postiteenuste litsentsi omavale ettevõtjale, ajavahemiku viimasel päeval.

Kui menetlus on katkestatud, katkeb ka menetlustähtaegade kulg (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 111 lõige 1). Kui menetlust uuendatakse, algab ajavahemiku kulgemine uuesti.

4 Kui toiming või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingut või formaalsuse sooritamise alguseks?

Kuupäev, millal toimus tähtaja algust määrav sündmus, tähtaja arvestuses ei sisaldu. See ei kehti tundides kindlaks määratud ajavahemiku korral. Seega algab tähtaeg üldjuhul päevast, mis järgneb tähtaja alguse jaoks otsustava sündmuse toimimise päevale (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikli 57 lõige 1).

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtuaituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

Ei.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Kuupäev, millal toimus tähtaja algust määrav sündmus, tähtaja arvestuses ei sisaldu. See ei kehti tundides kindlaks määratud tähtaja korral (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikli 57 lõige 1).

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

Tähtaeg arvutatakse kalendripäevades.

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Nädalates kindlaks määratud ajavahemikud esinevad tsiviilkohtumenetluse seadustikus harva (muudetud seadus nr 99/1963) (nt artikli 260 lõige 3, artikli 295 lõige 1 ja artikli 295 lõige 2). Sagedamini esinevad need kohtulike tähtaegadena kohtupraktikas.

Kuudes kindlaks määratud ajavahemikud esinevad tsiviilkohtumenetluse seadustikus kestusega üks kuu (nt artikli 82 lõige 3, artikli 336m lõige 2 ja artikli 338za lõige 2); kaks kuud (nt artikli 240 lõige 1 ja artikli 247 lõige 1); kolm kuud (nt artikli 111 lõige 3, artikli 233 lõige 1 ja artikli 234 lõige 1) ja kuus kuud (nt artikli 77a lõige 2 ja artikli 260g lõige 3).

Aastates kindlaks määratud ajavahemikke on tsiviilkohtumenetluse seadustikus kahte liiki: üheaastane ajavahemik (nt artikli 111 lõige 3) ja kolmeaastane ajavahemik (nt artikli 99 lõige 3, artikli 233 lõige 2 ja artikli 234 lõige 2).

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Nädalates, kuudes või aastates kindlaks määratud ajavahemik lõpeb selle päeva lõpul, mille nimetus vastab päevale, millal toimus ajavahemiku algust määrav sündmus, ja kui kuus sellist päeva ei ole, siis kuu viimasel päeval (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikli 57 lõige 2).

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Jah (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikli 57 lõige 2).

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

Seadusjärgseid menetlustähtaegu ei ole võimalik kohtu otsusega muuta.

Kohtulikku menetlustähtaega võib sõltuvalt asjaoludest pikendada kohus.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Pool võib vaidlustada ringkonnakohtu (*okresní soud*) või piirkonnakohtu (*krajský soud*) otsuse, mis on tehtud esimese astme menetluses, välja arvatud juhul, kui seadus selle välistab (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikkel 201). Edasikaebus tuleb esitada viieteistkümne päeva jooksul alates kirjaliku otsuse väljastamisest, kohtule, mille otsus vaidlustatakse. Edasikaebuse esitamise tähtaeg ei hõlma päeva, millal otsus poolele kätte toimetati. Menetlustähtajast kinnipidamiseks piisab, kui edasikaebus antakse üle asutusele, kes on kohustatud selle kätte toimetama (eelkõige postiteenuste litsentsi omav ettevõtja, vanglaasutus, kui on tegemist vanglas kinnipeetavate või vahi all olevate isikutega, kasvatusasutus, kuhu isik on paigutatud institutsionaalsel või profülaktilisel eesmärgil jne), või kohtule ajavahemiku viimasel päeval.

Kui välja on antud otsusega seotud parandusotsus, algab ajavahemik sellise otsuse tegelikust kuupäevast (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 204 lõige 1).

Edasikaebus, mis esitatakse pärast viieteistkümpäevase ajavahemiku lõppu üksnes asjaolu tõttu, et edasikaebuse esitaja järgis kohtu antud ekslikku juhist seoses edasikaebusega, loetakse õigeaegselt esitatuks. Kui otsus ei sisalda juhiseid edasikaebuse kohta, edasikaebuse esitamise tähtaja kohta või kohtu kohta, kellele see tuleb esitada, või kui see sisaldab ebaõigeid juhiseid, millega väidetakse, et edasikaebus ei ole lubatav, võib edasikaebuse esitada kolme kuu jooksul alates otsuse kättetoimetamisest.

Kui seoses asjaga on väljastatud maksekäsk, võib kostja käsu jõustumist vältida selle välja andnud kohtule vastuväite esitamisega seadusjärgse 15 päeva jooksul alates maksekäsu kättetoimetamise päevast (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 172 lõige 1). Maksekäsk tühistatakse vastuväite esitamisega ja kohus määrab läbivaatamise. Edasikaebuse võib esitada ainult menetluskulude otsuse kohta, kuid see loomulikult maksekäsku ei tühista.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?

Tsiviilkohtumenetluse seadustik (muudetud seadus nr 99/1963) võimaldab kohtuistungil olulistel põhjustel edasi lükata, kui asja ei ole võimalik arutada ja otsust teha ühe istungi käigus (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 119). Oluline põhjus edasilükkamiseks võib olla näiteks asjaolu, et üks menetluse pooltest jättis kohtule aru andmata ja istungi toimumine ei ole tema puudumise korral võimalik (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 101 lõige 3), või kui ühel pooltest ei olnud küllaldaselt aega kohtuistungiks ette valmistada, kuna kohtukutset ei edastatud talle piisava etteteatamisega, või muud mõjuvad põhjused.

Pool võib paluda kohtul istung edasi lükata. Kohus otsustab poole eelnevalt esitatud edasilükkamise taotluse üle esitatud põhjuse tõsiduse alusel. Kui kohus poole taotlust ei rahulda, peab pool ilmuma kohtuistungile.

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Tšehhi Vabariigi seadused sellist olukorda sõnaselgelt ei reguleeri.

Rahvusvahelist elementi sisaldava menetluse korral, kui dokument tuleb kätte toimetada poolele välisriigis, kohaldatakse *lex fori* menetluseeskirju, st selle kohtu menetluseeskirju, kelle pädevusse juhtum kuulub.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Menetlustähtaja järgimata jätmisel on menetluslikud tagajärjed.

Kui tsiviilkohtumenetluse seadustikus (muudetud seadus nr 99/1963) on sätestatud toimingute tegemiseks (nt edasikaebuse või erakorralise edasikaebuse esitamine) teatud tähtaeg, siis tähtajast kinni pidamata jätmise tulemusena kaob võimalus toimingute edukaks teostamiseks. Tähtaja järgimata jätmine võib olla vabandata, kui pool või tema esindaja ei pidanud sellest kinni andestataval põhjusel (nt ootamatu haigestumine, vigastus jne) ja ei olnud seetõttu suuteline tegema toimingut, milleks tal on õigus (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 58), välja arvatud juhul, kui konkreetse tähtaja järgimata jätmise vabandatus on tsiviilkohtumenetluse seadustikus välistatud (nt vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 235 lõikele 1 on tähtaja järgimata jätmise vabandatus välistatud menetluse uuendamise ja tühistamise taotluste korral). Kui on tegemist teatud kohustuse täitmiseks kehtestatud tähtajaga, siis toob tähtaja järgimata jätmine kaasa teatava karistuse määramise (nt distsiplinaartrahv).

Iga kohtuliku menetlustähtaja järgimata jätmise juhtum on seaduse kohaselt seotud teatud tagajärgedega. Kohtulikku tähtaega võib pikendada erikohtu eesistuja (või üksikkohtuniku). Kohtuliku tähtaja mittejärgimine ei ole lubatav.

Maksekäsul, mille suhtes ei ole vastuväidet esitatud, on lõpliku ja sunniviisilisele täitmisele kuuluva kohtuotsuse toime (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 174 lõige 1).

16 Milliseid õiguskaitselahendusi võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Kohtuistungile ilmumata jätmisel on tähtaja mittejärgimisest erinevad tagajärjed. Kui nõuetekohaselt kohtusse kutsutud pool ei ilmu istungile ning ei ole õigeaegselt ja olulisel põhjusel taotlenud edasilükkamist, võib kohus asja arutada ja teha otsuse ilma tema kohalviibimiseta (vt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 artikli 101 lõige 3), ja kui tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 153b sätestatud tingimused ei ole täidetud, võib teha tagaseljaotsuse.

Kui kostja ei ilmu esimesele istungile kohtuasjas, mille puhul on vabandavate põhjuste olemasolu korral tehtud tagaseljaotsus, tühistab kohus otsuse kostja taotlusel ja annab korralduse korraldada asja läbivaatamine. Pool võib esitada sellise taotluse kuni tagaseljaotsuse jõustumise kuupäevani (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 153b lõige 4).

Tagaseljaotsuse suhtes on lubatud esitada ka edasikaebus asja sisu kohta. Kui kostja on lisaks avaldusele esimese astme kohtu otsuse tühistamiseks esitanud ka edasikaebuse kohtuotsuse suhtes ja kohtuotsuse tühistamise taotlus on rakendatava õigusnormi põhjal rahuldatud, jäetakse edasikaebus rahuldumata (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 153b lõige 5).

Viimati uuendatud: 16/09/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.